

[REDAKTOWANE]
(adres w aktach sprawy)

Znak:

KD.5140.6.6.2024.RSJ177

Data:

2025-08-05

Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. – położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim

Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. lubelskiego – postanowienie o odmowie przeprowadzenia dowodu

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 78 § 1, art. 123 § 1 i § 2 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 ze zm., dalej: „K.p.a.”) – w związku ze wszczętym postanowieniem Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024, postępowaniem administracyjnym w sprawie wpisu do rejestru zabytków województwa lubelskiego krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., położonego w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim, oraz w związku ze złożonym w dniu 29 lipca 2025 r. wnioskiem [REDAKTOWANE] (adres w aktach sprawy),

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków

postanawia

odmówić uwzględnienia żądania dowodowego strony w ramach prowadzonego postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków – [REDAKTOWANE], dotyczącego zwrócenia się przez Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do Lubelskiej Izby Rolniczej (ul. Pogodna 50A, 20-337 Lublin) oraz do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Lublinie (ul. Doktora Witolda Chodźki 10, 20-093 Lublin), o wydanie opinii dotyczącej, cyt.: *„zasadności wpisu tak dużego obszaru objęciem ochroną konserwatora zabytków oraz wpływem takiego wpisu na rozwój lokalnych mieszkańców oraz rolników objętych wpisem a także znaczące ograniczenie co do swobodnego dysponowania swoją własnością”*.

Uzasadnienie

Postanowieniem Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dalej: „LWKZ”) z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024, zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., położonego w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim. W toku tego postępowania został złożony wniosek strony, tj. właściciela nieruchomości położonych w Wolicy Śniatyckiej, gm. Komarów Osada, pow. zamojski, oznaczonych jako działki nr [REDAKTOWANE] (id. działek: [REDAKTOWANE]).

[REDAKTOWANE] Wniosek zawiera żądanie zwrócenia się przez LWKZ do Lubelskiej Izby Rolniczej

w Lublinie oraz do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Lublinie o wydanie opinii na temat, cyt.: „zasadności wpisu tak dużego obszaru objęciem ochroną konserwatora zabytków oraz wpływem takiego wpisu na rozwój lokalnych mieszkańców oraz rolników objętych wpisem a także znaczące ograniczenie co do swobodnego dysponowania swoją własnością”.

Wyrazem uprawnienia procesowego strony do wystąpienia z żądaniem przeprowadzenia dowodu w toku postępowania wyjaśniającego jest art. 78 § 1 K.p.a., zgodnie z którym organ prowadzący postępowanie obowiązany jest uwzględnić żądanie dowodowe strony, jeżeli przedmiotem dowodu jest okoliczność mająca znaczenie dla sprawy. Z żądaniem przeprowadzenia dowodu strona może wystąpić na każdym etapie postępowania wyjaśniającego, konieczne jednak jest spełnienie przesłanek zawartych w tym artykule. Oceny spełnienia tych przesłanek pod względem ich przydatności do ustalenia stanu faktycznego dokonuje organ administracji prowadzący postępowanie.

W ocenie Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- zgłoszony przez stronę środek dowodowy nie ma żadnego znaczenia dla wyjaśnienia kwestii zasadności wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., ani nie przyczyni się do ustalenia kierunku przyszłego rozstrzygnięcia tego postępowania w formie decyzji administracyjnej. W obowiązującym orzecznictwie sądowo-administracyjnym ugruntowany jest pogląd, że jeżeli wnioski dowodowe uczestnika postępowania w sposób oczywisty są zbędne, należy je wyeliminować w celu uporządkowania materiału dowodowego. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 19 października 2017 r., sygn. II OSK 279/16, wskazał, że organy administracji mają obowiązek podejmować czynności niezbędne do wyjaśnienia sprawy, czyli wszystkich istotnych do rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, nie zaś wszystkich czynności, o których przeprowadzenie postuluje strona postępowania. Skuteczność prawna żądania strony w zakresie uwzględnienia wniosku dowodowego jest uzależniona od spełnienia przesłanki, tj. przedmiotem dowodu musi być okoliczność mająca znaczenie dla sprawy, a więc dotycząca przedmiotu sprawy i mająca dla rozstrzygnięcia sprawy,
- postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało wszczęte w związku ze złożonym wnioskiem organizacji społecznej w trybie art. 31 § 1 K.p.a. Przedmiotem tego postępowania jest bowiem ocena wskazanych we wniosku w/w organizacji nieruchomości wyłącznie pod kątem posiadania przez nie wartości kwalifikujących do wpisu do rejestru zabytków, jako krajobrazu kulturowego w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. a oraz art. 3 pkt 14 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.). Jednocześnie, przedmiotem tego postępowania nie są kwestie ekonomiczne, ani inwestycje planowane na obszarze nieruchomości wskazanych w postanowieniu LWKZ z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024. W związku z powyższym, obecnie prowadzone w tym zakresie przez LWKZ postępowanie dowodowe, dotyczy badania wskazanego powyżej obszaru, wyłącznie pod kątem ewentualnego posiadania w/w wartości i zasadności ich zachowania poprzez wpis do rejestru zabytków. Z tego również powodu, w decyzji administracyjnej kończącej przedmiotowe postępowanie znajdzie się rozstrzygnięcie kwestii ewentualnego wpisu do rejestru zabytków w odniesieniu do całego obszaru objętego niniejszym postępowaniem - przy czym dopiero w rozstrzygnięciu tego postępowania LWKZ określi zasadność ewentualnego wpisu do rejestru tego obszaru lub jego części, albo odmowy wpisu,
- zarówno Lubelska Izba Rolnicza, jak i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w Lublinie nie są upoważnione do wydawania opinii dotyczących wartości artystycznych (przestrzennych), historycznych i zabytkowych, które mogą kwalifikować dany obszar lub obiekt do objęcia ochroną

konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków. Lubelska Izba Rolnicza jest jednostką samorządu rolniczego. Podstawą prawną jej funkcjonowania jest ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 183), oraz Statut. Określony w nich zakres zadań Lubelskiej Izby Rolniczej skupia się na rozwiązywaniu problemów rolnictwa i kształtowaniu polityki rolnej. Kompetencje tej jednostki nie dotyczą zatem ochrony zabytków, ani wydawania opinii w sprawach dotyczących wpisów do rejestru zabytków lub zasadności ochrony konserwatorskiej konkretnych obiektów i obszarów,

- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jest urzędem, a konkretniej państwową osobą prawną, będącą agencją wykonawczą w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1530 ze zm.), która podlega Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Działa w oparciu o ustawę z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (t.j. Dz. U. 2025 poz. 294), określającą zakres kompetencji KOWR, które są związane z zarządzaniem mieniem rolnym Skarbu Państwa oraz wspieraniem rolnictwa i obszarów wiejskich. Zakres ustawowych zadań KOWR (art. 9 ust. 1 i ust. 2 przywołanej powyżej ustawy), nie dotyczy spraw związanych z ochroną zabytków i opiniowaniem zasadności wpisów do rejestru zabytków. Ponadto, KOWR reprezentuje jedną ze stron przedmiotowego postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy z 1920 r. pod Komarowem. Był adresatem postanowienia LWKZ z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024 i tak, jak pozostałe strony tego postępowania ma prawo samodzielnie składać wnioski i uwagi, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych w tym postępowaniu żądań (zgodnie z art. 10 § 1 K.p.a.),
- zgodnie z obowiązującym przepisem art. 84 § 1 K.p.a. - gdy w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, organ administracji publicznej może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii. Biegły w postępowaniu administracyjnym, to osoba posiadająca specjalistyczną wiedzę, która może być potrzebna do rozstrzygnięcia sprawy. Wobec powyższego organ administracji publicznej może powołać biegłego, aby ten wydał opinię, jeśli w sprawie występują zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych. W przedmiotowym postępowaniu brak jest przesłanek do powołania biegłego w celu określenia konsekwencji ewentualnego wpisu do rejestru zabytków i ich wpływu na ograniczenia w dysponowaniu nieruchomością objętą takim wpisem. Należy bowiem przypomnieć, że konsekwencje ewentualnego wpisu do rejestru przedmiotowego obszaru pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. zostały wyjaśnione stronom na etapie wszczęcia postępowania – w skierowanym do nich pocztą tradycyjną postanowieniu Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024. Integralną częścią tego postanowienia był załącznik, tj. „Pouczenie o skutkach wpisu do rejestru zabytków nieruchomych krajobrazu kulturowego”, które stanowi wybór najważniejszych przepisów określających skutki dokonania takiego wpisu do rejestru. W/w pouczenie zawiera również informację, że pełna treść przepisów znajduje się w ustawie z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W aktach sprawy znajdują się zwrotne potwierdzenia odbioru w/w postanowienia LWKZ o wszczęciu postępowania – w tym również skierowanego do strony żądającej przeprowadzenia dowodu w postaci opinii Lubelskiej Izby Rolniczej i Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, z datą jego odbioru w dniu: 12 kwietnia 2024 r.,
- ponadto, kwestie praw i obowiązków właścicieli nieruchomości znajdujących się na terenie objętym przedmiotowym postępowaniem, a także wyjaśnienie konsekwencji ewentualnego wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego były wielokrotnie przedmiotem urzędowej korespondencji LWKZ - przekazywanej do wiadomości stronom postępowania między innymi pismami: z datą 22 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ40; z datą 5 czerwca 2024 r., znak:

KD.5140.6.6.2024.RSJ50; z datą 12 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ80. Niezależnie od powyższego, wnioskodawca otrzymał również pismo LWKZ z 10 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ33, które także zawierało informacje w tym zakresie.

Celem uzupełnienia przedstawionej powyżej argumentacji należy przypomnieć, że ze względu na znaczącą ilość stron w prowadzonym postępowaniu – od dnia jego wszczęcia (postanowieniem LWKZ z 8 kwietnia 2024 r.), przyjęto w nim tryb doręczania korespondencji określony w przepisie art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49. §1 Kpa i §2 Kpa). W związku z powyższym – zarówno w/w postanowienie, jak i treść urzędowej korespondencji w tej sprawie są udostępnione, do czasu wydania rozstrzygającej sprawę wpisu decyzji ostatecznej, na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie oraz przekazywane do upublicznienia na stronach Biuletynu Informacji Publicznej: Starostwa Powiatowego w Zamościu, Urzędu Gminy Sitno i Urzędu Gminy Komarów Osada. Ponadto w/w pisma w sprawie wpisu do rejestru zabytków są przysyłane pocztą tradycyjną do właściwych sołtysów wsi - w celu ich upublicznienia na tablicach ogłoszeń we wsiach Antoniówka Komarowska, Kolonia Cześniki i Wolica Śniatyska. Wobec powyższego – z treścią tej korespondencji można się nadal zapoznać na stronie internetowej BIP naszego urzędu (zakładka: „Zawiadomienia” – „Sprawa wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r.” – link do publikacji: <https://bipwuozlublin.nv.pl/m,26,sprawa-wpisu-do-rejestru-zabytkow-krajobrazu-kulturowego-pola-bitwy-pod-komarowem-z-31-sierpnia-1920.html>).

Postanowiono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Zgodnie z art. 123 § 1. K.p.a., w toku postępowania organ administracji publicznej wydaje postanowienia.
2. Zgodnie z art. 123 § 2 K.p.a. - postanowienia które dotyczą poszczególnych kwestii wynikających w toku postępowania, lecz nie rozstrzygają o istocie sprawy wszczętej w przedmiocie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości.
3. Na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie. Zgodnie z art. 142 K.p.a. postanowienie, na które nie służy zażalenie, strona może zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji.

Lubelski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
dr Dariusz Kopciowski

Do wiadomości:

1. Strony postępowania - otrzymują postanowienie do wiadomości (w wersji zanonimizowanej) w drodze obwieszczenia, zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.)
2. Delegatura WUOZ w Zamościu, ul. Staszica 29, 22-400 Zamość
3. a/a

